

I dette nummer af Boserup Nyt:

- Kærlighedshormonet Oxytocin
- Visdom fra en indianer
- David fra DNS - praktikant i Naturklassen
- Lærere på rejse til Zambia
- Nytårskoncerten som varmede
- Byggedag i foråret
- Boserupdag - glæd dig

Oxytocin til hjernen

Et af de vigtige hormoner, som samværet med heste og andre dyr er med til at stimulere, er oxytocin, også kaldet "kærlighedshormonet". Det produceres ved for eksempel kram, massage, eller når en nybagt mor ammer sit barn. Mennesker med et højt indhold af oxytocin i blodet er mere rolige og tillidsfulde. Det er videnskabeligt bevist, at nærkontakt med dyr, som for eksempel heste og hunde, øger oxytocinniveauet. Oxytocin får blodtrykket til at falde og gør os mere imødekommende; en imødekommethed, der giver plads til udvikling af sociale kompetencer. Mange mennesker

med autisme har, på grund af sanseforstyrrelser, svært ved berøring fra andre mennesker, men det er nemmere med hesten, som bare står dér med sin ro og sit tillidsfulde nærvær.

Generelt er dyr og naturen med til at øge tilgangen af de gode signalstoffer til hjernen, hvilket betyder, at mennesker med autisme, og anden psykisk sårbarhed, magter mere.

Alt sammen er med til at fremme den personlige udvikling og øge selvværd og selvtillid, som alle børn og unge har brug for i deres udvikling.

Den gamle indianerkvinde fortæller

"Mormor, hvordan lindrer man sin smerte og savn?"

"Med dine hænder, min skat. Forbliver smerten i dit sind, hærder den blot."

"Med mine hænder, mormor?"

"Ja. Vores hænder er vores sjæls antenner. Når du bruger dine hænder til at sy, til at lave mad, til at male og røre ved jorden eller stikke hænderne ned i jorden, ja, så sender dine hænder signaler om omsorg og trøst til det dybeste inden i dig, og din Sjæl bliver beroliget. På den måde behøver Sjælen ikke sende smerte længere, for at vise det."

"Er mine hænder virkelig så vigtige?"

"Ja min pige. Tænk på småbitte børn: de lærer verden at kende gennem berøring.

Når man ser på ældre menneskers hænder, fortæller de mere om deres liv end nogen anden del af kroppen.

Alt, hvad der er lavet i hånden, sådan siges det, er lavet med hjertet, fordi det virkelig er sådan her: hænder og hjerte hænger sammen!

Tænk på to elskende: Når deres hænder rører ved hinanden, elsker de hinanden ... inderligt."

"Mine hænder, mormor...det er længe siden, jeg har brugt dem sådan, som du siger."

"Bevæg dem, min skat, begynd at skabe med dem og alting i dig vil bevæge sig.

Smerten vil ikke forsvinde. Men det, du skaber bliver et mesterværk. Og det vil ikke gøre så ondt længere, for det er lykkedes dig at brodere din Sjæls essens."

Når vi læser den gamle indianerkvindes ord, nikker vi bekræftende i Kreaklassen.

Vi mærker det hver gang, vi laver noget med vores hænder. Vi gør det tit og – ja, det virker!

Lærernes delegationshold til Zambia 2024

Gennem hele Roskilde Friskoles eksistens har vi haft verden og menneskers levevilkår på skole-skemaet, med rejser og aktioner og indsamlinger og pennevenner mm. Vi har tidligere arbejdet sammen med Humana People to People's skoler og projekter i forskellige lande i syd, og nu tager vi tråden op igen og sender to af vores medarbejdere på en delegationsrejse sammen med lærere fra vores danske samarbejdsskoler.

Der er brug for solidaritet mellem det Globale Syd og os i det Globale Nord. Fra folk til folk. Der er meget som vi, fra de rige 15% af verdens befolkning, kan bidrage med. Blot det at vi ved, hvordan mennesker lever af 2 dollars om dagen, giver en unik indsigt.

Vi kan dele vores skoleerfaringer og diskutere skoledrift, pædagogik, produktion og entreprenørskab med vores kollegaer i Syd.

Her er Jákubs beretning fra delegationsholdets formøde på Tvind 2.-4. februar 2024:

"Vi var 14 deltagere plus 2 kursusledere – Anders Svensson og Anna Hoas fra lærergruppen.

Vi fik et oplæg om, hvad turen gik ud på, og hvordan folk fra Humana People to People Zambia ville guide os rundt i landet. Det er meningen at vi oplever landet i "gadeniveau". Vi tager del i hverdagen i Børnebyen. En hel generation er tabt pga AIDS epidemien og følgerne af den; forældre er døde og børn er blevet forældreløse. Millioner af børn er søgt til byerne, hvor de hutler sig igennem med gadesalg og småjobs. Humana har fokus på gadebørn og driver en børneby, som vi skal besøge og møde "field officers" fra kampagnen "Total Control of the Epidemic" og "Hope". Tidligere straffede er også en sårbar gruppe og her arbejder Humanas folk med at få nedbrudt stigmatisering og tabuer, så de kan hjemvende til landsbyen og komme værdigt videre i deres liv. Der er fokus på sex og sundhed, vold i hjemmet og vigtige elementer er oplysning (fra hus til hus), forklaring om prævention, uddeling af kondomer, HIV test og HIV rådgivning, mobilisering af frivillige til støttarbejde ift syge og madlavning, og så at skabe arbejdspladser. Humana har mange arbejdspladser gennem brugttøj-salget."

DAPP Zambia - Development Aid from People to People

Humana (DAPP Zambia) driver fagskoler og også et lærerseminarium, som uddanner lærere til landområderne. Der skal lærdom ud i landområderne og viden om alternative dyrkningsmetoder og afgrøder. Farmers Clubs i Zambia laver praktiske aktioner med folk i landsbyen ift ernæring. Vi glæder os alle til 7. – 17. marts, hvor vi skal på ekspedition i Zambia. Vi har et intenst program over 10 dage: Besøge Childrens' Town, besøg på Youth Academy (forhenv. Gadebørn), besøge Child Aid Kabwe samt DNS Mkushi med rundvisning på seminariet af lærere og studerende. Besøge skole i Musakamba med lærerstuderende – besøge DAPP tøjbutik undervejs. Besøge DAPP tøjbutik i Garden Compound og møde markedssælgere. Så skal vi se Siavonga Kariba Dam og videre til Lower Zambezi National Park, nyde naturen, på solnedgangstur på Zambezi-floden, tilbage til Lusaka og gå på Archades Art Market, frokost hos DAPP og besøge TCEs Field Officers.” Se mere på:

<https://www.dappzambia.org/who-we-are#member-of-the-federation-humana-people-to-people>

Nytårskoncerten som varmede os

Traditionen tro samledes over 1200 gæster og 200 kunstnere i Holstebro

Musikteater til Tvinds årlige Nytårskoncert. Boserup havde 80 pladser i salen.

I år varierede programmet over et bredt udsnit af musik, kor, dans, film og teater. Fredsbudskabet kom frem i alle afdelinger gennem dagen.

Vores elever var allerede taget fra skolen om torsdagen til Lalandia (Naturklassen) og til sommerhus i Vestjylland (Fremtidsklassen). De var alle veloplagte til den store dag, lørdag, med 5 timers klassisk musik. Eleverne holdt ud på stole-rækkerne og fik helt nye toner at høre leveret af symfonikere, korsangere, solister, skuespillere, balletbørn og endda en "ERHU" musiker fra Kina, som kunne få sine strenge til at galopere og vrinske som en hest. Et andet hit var Beata Bilinska, hvis hænder ubesværet tryllede vilde bølger af musik ud over salen fra sit store flygel. En forrygende dag, som bragte mennesker sammen fra hele verden midt i den kolde vinter.

13:00 Les Miserables

KARLHEINZ STOCKHAUSEN
præsenterer sit mesterværk på
film

PAUSE

14:30 Seven Joys af Lee Blessing

16:15 Grieg og Chopin

Mozart: Figaros Bryllup Overture
3 stykker for Erhu og orkester
Beethoven: 9. symfoni, Finale

Wu Xudong, Kina, Erhu

Julie Meera Bertelsen, sopran
Ingeborg Børch, mezzosopran
Mathias Hedegaard, tenor
Teit Kanstrup, bariton

Stettin Musik Akademis Kammerkor
Stettin Universitets kor
Stettin Philharmonic Orchestra
Maria Sydor, dirigent

Holstebro Musikteater
Den Røde Plads
7500 Holstebro

Nytårskoncertkor fra Polen og Danmark
Dansere fra Balletskolen Holstebro
Musikere fra Polen og Danmark
Barbara Halec, dirigent

13:40 GESANG DER JÜNGLIGE

Teater om udbredelsen af
atomvåben siden 2. verdenskrig
Sange fra den folkelige modstand

PAUSE med servering

Fra Peer Gynt af Edvard Grieg
1. klaverkoncert af F. Chopin

Beata Bilinska, klaver
Stettin Philharmonic Orchestra
Czesław Grabowski, dirigent

PAUSE

17:30 Mozart, Kina og Beethoven

Efter koncerten
MIDDAG

Lad os præsentere.....

Thomas Schmidt er pædagog i Naturklassen. Altid frisk på en lang gåtur i skoven, god latter, sjov og alvor. Desuden er Thomas guldsmed.

Lisbeth Hauptmann er team koordinator i 1 til 1 afdelingen—den hedder **Oplevelsesklassen** og har klasseværelser og stue på 1. sal i A-bygningen.

Sangen om jorden der drejer rundt og om de ord, der hører til den

Ordene er i jorden, i havet,
de er i luften omkring os, de er i dig selv.

Forbedring er et af jordens ord.
Jorden nøler aldrig, men den skynder sig heller ikke.
Den har alle sine egenskaber, vækst og kraft skjult inden i sig
fra den dag, den blev skabt.
Den er aldrig kun halvt smuk, den viser sine mangler
og afsondringer
lige så meget som sine fuldkommenheder.

Jorden er ikke nærig, den er gavmild nok.
Jordens sandheder åbenbarer den ikke straks,
den skjuler dem heller ikke,
De er beroligende og fint udtænkt,
de kan ikke overføres ved trykte ord.
De er gennemsyret af alt, og de udleverer villigt sig selv,
overfører en mening, en indbydelse.

Jorden ræsonnerer ikke,
er ikke hjertevarm, foretager ingen overenskomster,
den skriger ikke op, jager ikke afsted, overtaler ikke,
truer ikke, lover ikke noget.
Den gør ikke forskel, har ingen mangler.
Den afslutter ikke noget, afslår intet, lukker ingen ude.
Den lukker ingen ude fra al den magt, mål og
stadier, den varsler om.

Jorden udstiller ikke sig selv, men den nægter ikke at udstille sig,
Den bevarer stadig inderst inde
bag de kendte lyde: heltenes kor og slavernes klager,
elskernes overtalelser, forbandelser og gisp fra de døende,
unge menneskers latter og sælgernes betoning,
alle de betagende ord, der aldrig undlader at gøre virkning.

Fra Walt Whitman's digte "Til græsset ved søens bred er jeg flygtet"

Her på skolen har vi en hjertevarmende historie om, hvordan en lærer hjalp en elev til at finde måder at styre sine følelsesudbrud.

Lad os gå ind i rejsen, hvor vrede forvandles til ro gennem gensidig forståelse og lærerens støtte.

En dag da læreren (migselv) kom ind i klassen, var det tydeligt at Pablito var sur. Man fornemmede at Pablito holdt en masse vrede inde. Læreren huskede tidligere konfrontationer og undskyldte overfor Pablito, at han ikke havde hjulpet ham tidligere. Det er svært for os alle at holde vores følelser indenbords... Læreren tilbød så Pablito en tur sammen i karaterummet.

Her fik Pablito lov at slå på pude og råbe, for at "dampe af". Pablito modtog teknikken og spændingen forsvandt for hvert stød på puden. Læreren spurgte Pablito hvor på kroppen hans vrede var – han pegede på maven og efter et stykke tid, pegede han på sin nakke. Efter lidt længere tid blev drengen træt, og spændingerne var mindre, men Pablito skreg og slog, indtil han begyndte at gabe – nu havde trætheden overmandet vreden. På køreturen hjem fortsatte læreren og Pablito samtalen, og han sagde, han havde det bedre. Han havde ikke længere indestængt harme i sin lille krop.

David, vores lærerpraktikant i Naturklassen

Arrangementer

VELKOMMEN TIL

BYGGEDAG

I BOSERUP DEN 6. APRIL 2024

Kære lærere, pædagoger, frivillige, forældre, naboer og venner.

Traditionen tro inviterer vi til byggedag i Boserup. Vi starter med morgenmad kl. 9.00 og slutter af med eftermiddagskaffe kl. 16.00.

Opgaverne fokuserer på staldens tag samt forskønnelse inde og ude, lækker mad og god stemning.

Tilmelding: info@skolerneiboserup.dk

Velkommen til Boserupdagen

Mandag den 22. april 2024, kl. 8.15 - 15.00

Stedet med de mange talenter

CHRISTINA SOMMER

Underviser på Boserupdagen:
Psykologisk og Pædagogisk konsulent:
Christina Sommer

Autismeforståelse

Program for BOSERUPDAGEN

- Kl. 08.15-9.00: Kaffe & The & Rundstykker
  - Kl. 09.00-10.15: Autismeprofiler
  - Kl. 10.15-10.30: Pause
  - Kl. 10.30-11.45: Belastning og autismeangst, hvilke faktorer skal vi være opmærksomme på?
  - Kl. 11.45-12.30: Frokost
  - Kl. 12.30-13.30: Den særlige kognitive stil og kommunikation
  - Kl. 13.30-13.45: Pause
  - Kl. 13.45-15.00: Nødvendigheden af fællesskab, venner og flere vigtige trivselsparametre
- Vi glæder os til at se dig.

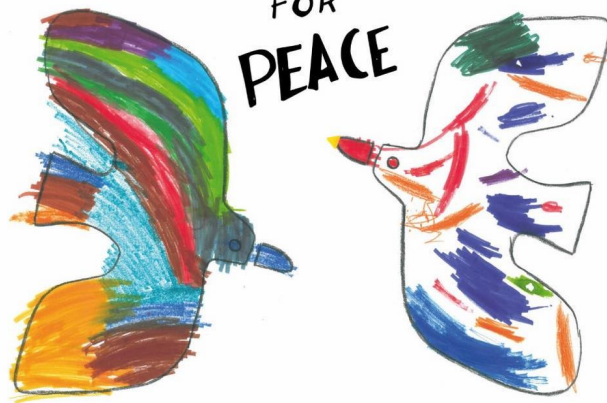
Mødested: Roskilde Friskole, Boserupvej 100, 4000 Roskilde
Tilmelding før 1. april 2024 til: info@skolerneiboserup.dk

Roskilde Friskole * STU Boserup
* Weekendaflastning Ud i det Fri

17th to 19th of May
Tvind, Denmark

TEACHING FOR PEACE

PEACE JUSTICE CONFERENCE 2024

www.peace-justice.org

